

ТІТОВА Олена Анатоліївна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Таврійський державний
агротехнологічний
університет (м. Мелітополь, Україна)

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ: ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ

Складні технічні об'єкти, системи і технології нині вимагають від інженера поряд з уміннями ефективно розв'язувати професійні інженерно-технічні завдання компетентностей в галузі економіки, екології, менеджменту, інженерної психології. Швидке оновлення і якісна модернізація матеріально-технічної бази аграрного виробництва корелюють з готовністю інженерно-технічних фахівців успішно здійснювати інноваційну діяльність. Очевидним є той факт, що сучасний інженер (від лат. *ingeniare* – творити, створювати) має бути творчою особистістю з високим рівнем культури мислення, ґрунтовним запасом гуманітарних, науково-технічних та аграрно-інженерних знань. Отже, на часі цілеспрямована підготовка фахівців до інноваційної інженерної діяльності, що має на меті, насамперед, розвиток творчого потенціалу особистості як домінанти інженерної творчості.

Прикметно, що у психолого-педагогічних дослідженнях поняттям «творчий потенціал» вітчизняні учені стали послуговуватися лише у 90-х роках минулого століття. Як інтегративну властивість особистості вивчають творчий потенціал С. Глухова, Г. Глотова, В. Коробова, А. Матюшкін, В. Моляко, Т. Саламатова, В. Сериков. У працях Д. Богоявленської, А. Брушлінського, І. Волкова, Л. Яренчук та ін. творчий потенціал ототожнюється виключно з творчими здібностями людини. У межах організаційно-діяльнісного підходу розглядають вказаний феномен як якість, що характеризує можливість особистості здійснювати діяльність творчого характеру (Г. Альтшулер, В. Риндак, І. Мартинюк, О. Кошук).

Аналіз наявних досліджень свідчить, що серед учених відсутня термінологічна єдність стосовно поняття «творчий потенціал», зокрема

інженера. Вчені одноставно визнають, що творчі якості, здібності майбутнього інженера чи техніка підлягає розвитку. Проте проблема розвитку творчого потенціалу майбутніх інженерів, зокрема для аграрного виробництва, не стала предметом спеціального дослідження; не існує і цілісної характеристики інструментарію щодо розвитку творчого потенціалу майбутніх інженерно-технічних працівників аграрного профілю. Варто додати, що недостатня розробка означеної проблеми виявляється у обмеженому застосуванні при підготовці майбутніх фахівців-аграрників сучасних інтерактивних технологій навчання, домінуванні інформаційно-рецептивних та репродуктивних способів навчальної роботи. Цей факт викликає протиріччя між сучасними вимогами до випускників інженерних факультетів аграрних університетів і їх підготовленістю до здійснення інноваційної професійної діяльності.

Прогнозуємо такі шляхи розв'язання наголошених суперечностей:

- обґрунтування і впровадження в навчально-виховний процес педагогічної системи цілеспрямованого формування творчого потенціалу майбутніх інженерів, що використовує можливості складових процесу (цілі навчання, діяльність викладача, учіння студента, форми, методи, засоби, зміст навчання, контроль навчальних досягнень студентів) через поетапне оволодіння студентами майбутньою інноваційною діяльністю;
- широке застосування інтерактивних технологій навчання при оволодінні студентами знаннями усіх навчальних дисциплін;
- використання у педагогічній практиці евристичних методів розвитку творчих здібностей студентів аграрно-інженерних спеціальностей та сучасних інноваційних засобів навчання (на основі інформаційно-комунікаційних технологій);
- використання можливостей додаткових форм організування навчання (спецкурси, факультативи, студії, гуртки тощо) у формуванні творчих здатностей студентів;
- міждисциплінарний, методологічний характер підготовки майбутніх фахівців з орієнтацією на креативний розвиток особистості.

Таким чином, зазначені теоретико-методологічні положення акумулюються в *проблемі* прогнозованого дослідження: якими мають бути методологічні підходи, принципи, зміст, методи, форми і засоби навчання, педагогічні фактори і умови ефективного формування творчого потенціалу студентів, щоб у своєму синтезі вони утворювали педагогічну систему, запровадження якої у навчально-виховний процес аграрного університету забезпечить високий рівень оволодіння майбутніми інженерами інноваційною професійною діяльністю.